

MÜZAKERE: BEŞÂİRÜ'N-NÜBÜVVE ÜZERİNE

Prof. Dr. Ömer Faruk HARMAN*

Doç. Dr. Fadıl Ayğan'a teşekkür ederim. "Beşâiru'n-Nübüvve" konusu onun Doktora tezidir, dolayısıyla konuyu enine boyuna iyice incelemiştir ve konunun uzmanıdır. Dinlerde Beklenen Kurtarıcı İnancı çerçevesinde genel olarak bir kurtarıcı inancını, özelde de geçmiş Kutsal Metinlerde Hz. Muhammed'in müjdelenmesi hususunu zamanın elverdiği ölçüde anlattı. Ben birkaç katkıda bulunmak isterim.

Araf suresi 157. ayette ümmî kavramı geçiyor. **الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ** **النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ** "Onlar ellerindeki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmî peygambere uyarlar...". Sayın Ayğan'ın da ifade ettiği gibi Asr-ı saâdette Kur'an vahyinin geldiği dönemde Medine Yahudi'lerinin elinde bulunan Tevrat ile Arap Yarımadasındaki Hıristiyanların elinde bulunan İncil'de dahi "O Ümmî Rasûl'ün" geleceğinin yazılı olduğu bildiriliyor. Ümmî kelimesini biz hep okuma yazma bilmeyen, annesinden doğduğu gibi kalan diye anlarız. Ama ümmî aslında o zamana kadar ilahi vahye ve kutsal metne, kitaba muhatap olmamış kişiler yani İsrailoğulları'nın dışındaki kişiler demektir. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de Yahudilerin şöyle dedikleri bildirilmektedir: "Ehl-i Kitaptan öylesi vardır ki ona yüklerle mal emanet etsen onu sana noksansız öder; içlerinden öylesi de vardır ki ona bir dinar emanet etsen tepesine dikilip durmadıkça onu sana ödemez. Çünkü onlar "Ümmilere yaptıklarımızdan dolayı bize

* İbn Haldun Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dinler Tarihi Bölümü

bir vebal yoktur” derler. Onlar bile bile Allah adına yalan söylemekte-
dirler” (Âl-i İmrân 3/75).

Bu doğrudur çünkü Yahudi Kutsal Kitabı Tevrat’a göre Yahudi Yahudi’den faiz alamaz ama Yahudi olmayandan alır: “Kardeşinize para, yiyecek ya da faiz getiren başka bir şey ödünç verdiğinizde ondan faiz almayacaksınız. Yabancıdan faiz alabilirsiniz ama kardeşinizden almayacaksınız” (Tevrat/Tesniye 23/19-20; Levililer 25/35-37). Çünkü ümmilere karşı bir sorumluluk yoktur. Tevrat da, Zebur da, İncil de İsrailoğullarına gönderildiğinden onların kitapla, okuma ve yazma ile meşguliyetleri düşünülebilir, dolayısıyla onların dışındakiler, okuma-yazma ile pek alakaları olmayanlar olarak telakki edilmektedir ki Kur’an’daki ümmi kelimesinin batı dillerindeki karşılığı gentile kelimesidir ki milletler demektir.

İşte bu beklenen, müjdesi verilen, Tevrat’ta ve İncil’de geleceği yazılı olan Rasul Ben-i İsrail’den değildir. Zaten Yahudiler asr-ı saâdette bir beklenti içindeydiler ve hala bekliyorlar. İnşallah beklemeye devam ederler. Çünkü onların inancına göre bekledikleri Mesih geldiğinde öncelikle Süleyman mabedini inşa edecek. Süleyman mabedi de Kudüs’te bugün Harem-i Şerif dediğimiz alanda, Emevi’ler döneminde yapılan Kubbetü’s Sahra ve Mescid-i Aksâ’nın üzerinde yükseldiği o temellerdir. Hatta Hacer-i Muallak dediğimiz şey Yahudi inancına göre bu Süleyman mabedinin Kudsü’l Akdes (Kutsallar kutsalı) denilen en kutsal odasının- ki orada ahit sandığı vardı, - bulunduğu yerd. Hatta Yahudilere göre Hz. İbrahim oğlu İshak’ı o kaya üzerinde kurban etmek istemişti. Yahudi’lerin Süleyman mabedini yapmakta böyle gecikmelerinin sebebi bir taraftan İslam ümmetinin tepkisinden korkma ve çekinmeleri ki bu tepki ne oranda olur, ne kadar olur o konuda benim biraz tereddüdüm var. Bugün en Müslüman bildiğimiz ülkeler bile İsrail’i tanımakta, onunla anlaşmakta, sözleşme yapmakta. İsrail de zaten yavaş yavaş İslam ümmetine, müslümanlara alıştırmak için Mescid-i Aksâ’yı üç gün, beş gün kapatıyor, ileride birkaç ay kapatıp da o arada Mescid-i Aksâ’yı yıkıp Süleyman mâbedini, yani Beyt Hamikdaş’ı, Eski Ahit’teki ölçülere göre yapmış olabilir, ama asıl Yahudi’leri frenleyen, beklenen Mesih’in mabedi yapacak

olmasıdır. Bu ümmî Rasul noktası önemli. Onun için asr-ı saâdette yaşayan Yahudi'ler Benî İsrail'den değil de Benî İsmâil'den birinin Peygamber olarak çıkışını hem hazmedemediler hem de kabullenmediler. Yoksa onlar bir beklenti içindeydiler.

İleride gelecek bir kurtarıcı beklentisinin Tevrat'ta yer alan ve az önce belirtilen Kur'an ayetini (A'raf 7/157) destekleyen ifadesi nedir? Bakın Tevrat'ta ne deniyor: “Tanrınız Rab aranızdan, kardeşlerinden benim gibi bir peygamber çıkaracak, onu dinleyeceksin. Ve Rab bana dedi: Onlar için kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım ve sözlerimi onun ağzına koyacağım ve ona emredeceğim her şeyi onlara söyleyecek” (Tevrat/ Tesniye 18/ 15-18).

Değerli dostlar, Kur'an'da Peygamber'imizin vasfı aktarılırken (Necm 53/3-4): *إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ* * âyeti var. “O heva ve hevesine göre konuşmaz. Onun konuştuıkları, kendisine indirilen vahiyden başka bir şey değildir”.

Yuhanna İncil'inde (14/16) İsa Mesih: “Ben de Baba'ya yalvaracağım. O size başka bir Paraklit gönderecek; ta ki daima sizinle beraber olsun” demekte, Yuhanna 15/26'da “Babadan size göndereceğim Paraklit geldiği zaman, benim için o şahadet edecektir”, Yuhanna 16/7-13'te ise “Bununla beraber ben size hakikati söylüyorum; benim gitmem sizin için hayırlıdır çünkü gitmezsem Paraklit size gelmez, fakat gidersem onu size gönderirim...Size söyleyecek daha çok şeylerim var fakat şimdi dayanamazsınız. Fakat o Paraklit gelince size her hakikate yol gösterecek, zira kendiliğinden söylemeyecektir, fakat her ne işitirse söyleyecek ve gelecek şeyleri size bildirecektir” demektedir.

Yuhanna İncilinde geçen paraklit kelimesi, kilise tarafından “hakikat ruhu, tesellici” diye yorumlanmaktadır ama Paraklit bugün Hristiyan'ların yorumladığı gibi mücerred saf bir ruh değildir. Fadıl Bey de bugün ona temas etti. Yuhanna'nın Yeni Ahit'te mevcut üçüncü mektubunda Hz. İsa için de Paraklit deniyor. Yani bu, eti kemiği, canı ruhu olan bir varlıktır. Mücerret, hakikat ruhu ile bunu yorumlamak yanlış. Hz. İsa ben gitmezsem o gelmez diyor. Sonra diyor ki: O gelince beni ta'ziz edecektir. Bugün daha size söyleyeceğim çok

şey var ama şimdi tahammül edemezsiniz. O geldiğinde size her şeyi söyleyecektir. Peygamberimiz Hz. İsa'yı ta'ziz etmedi mi ? Biraderim İsa diye hitap etti. Ben ceddım İbrahim'in duasıyım, biraderim İsa'nın müjdesiyim ve sevgili annemin de rüyasıyım dedi. Ve sonra da 16. Bâb da: O geldiğinde kendiliğinden bir şey söylemeyecek. Her ne alırsa onu söyleyecek diyor. Yani bugünkü Yuhanna İncilinde bu var. Dolayısıyla Hz. İsa'nın (Saff 61/6): *وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ* sözünü Fâdıl Bey de söyledi. İsim kelimesini illa bizim Ahmed adıyla aramız şart değil. İsim aynı zamanda vasıf ve nitelik demektir. Dolayısıyla Ahmet de desem olur, Muhammed de desem olur. Barnaba İncil'inde gelecek Peygamber müjdesi Muhammed diye yer alıyor diye Batı dünyası Barnaba İncil'ini 16-17.yy'da Müslüman olan bir Hristiyan tarafından kaleme alınmış bir kitap diye niteledi ve bu kitabın Barnaba İncil'inin 16.yy öncesine ait hiçbir izi yoktur dedi. Kağıdın filigranı 16.yy, dili Kuzey İtalya Bolonya dili, ama 492'de Papa Gelasius bir decretum (genelge) yayınladı. O genelgede Hristiyan'ların okuması gereken ve okumamaları gereken kitaplar listesi var. Okunması yasak olan kitaplar içerisinde 4. Sırada Evangile de Barnabe (Barnaba İncili) var. Hristiyanlar Hz. İsa'yı beklenen Mesih diye söylediklerinde Yahudiler, Hz. İsa Yahudi kökenli olduğu halde, onun Mesihliğini kabul etmediler.

Dolayısıyla Peygamber'imizin geleceğini, tahrife rağmen bugünkü ehl-i kitabın kutsal metinlerinde bulmamız mümkün. Müslümanlar Tevrat ve İncil'i niye didik didik ettiler. Bir tebsirât meselesini müdellel hale getirmek, iki Kur'an'ın yine ehli kitaba yönelttiği tahrifat meselesini de delilli hale getirmek için. Papaz Karl Gottlieb Pfander 1800'lü yıllarda Hindistan'ın İngiliz askerleriyle işgalinde Kafkasya'dan Hindistan'a geldi ve İslam aleyhine verdi, verişirdi. Onun "Mizânu'l-hakk" diye bir kitabı var. O kitabında bir alt başlık *لا تحريف في التوراة والانجيل* (Tevrat ve İncil'de tahrif yoktur) der. Rahmetullah Hindî efendi ve Müslümanlar o zaman da İslam'ı savundular ama bakıyorlar ki bu olmuyor. Çünkü öteki, İngiliz askerini de arkasına aldığı için güvenle Hristiyan'lığı yüceltiyor, İslam'ı aşağılıyor.

Rahmetullah Efendi ona haber gönderdi. Dedi ki: Böyle bir kitabın var. Orada burada konuşuyorsun. Gel seninle umuma açık bir mecliste dört beş konuyu tartışalım. Teslis, Tahrîf, Nesh, İ'cazû'l Kur'an ve Nübüvveti Muhammed. Papaz kabul etti. 1854 tarihinde Agra'da toplandı. Moderatör meşhur oryantalist William Muir. Bir tarafta Rahmetullah Efendi bir tarafta Karl Gottlieb Pfander. Daha Tahrîf konusu tartışılırken Papaz Pfander, kitabında لا تحريف في التوراة و الانجيل başlığı olduğu halde Rahmetullah Efendi karşısında Tevrat ve İncil'lerde tahrîfatın vukûunu kabul etmek zorunda kaldı ve toplantıyı terk etti. Daha sonra Rahmetullah Efendi'yi İngiliz askerleri vatan haini diye aradılar. O da Mekke'ye geldi. Rivayete göre Sultan Abdülaziz Han Mekke Emîr'ine haber gönderdi. Böyle birisinden haberim oldu. Hac münasebetiyle oradaysa benim özel misafirimdir gelsin diye. Sonunda onu misafir etti ve bu beş konuyu kitap olarak yazmasını istedi. Rahmetullah Efendi de önce Urduca sonra Arapça yazdı. Bu kitap Fransızca'ya da Türkçeye de çevrildi. Şimdi İsam Yayınlarından iki cilt olarak neşredildi, çıktı. Şimdi Abbasi Halifesi Mehdî, Bağdat Nesturî Hristiyanlar patriği Katolikos'u Timoteos'u huzuruna çağırdı. Bizdeki devri Osmanî'de huzur dersleri gibi. Dedi ki: Peygamberimiz (Hz. Muhammed) hakkında ne dersin dedi. Timoteos açıkça Muhammed peygamber'dir demedi ama o da Eski Ahitteki peygamberlerin yolundan gitmiştir, o kendisindeki vasıfları Mekke müşriklerinden almış olamaz, ondaki vasıflar Eski Ahit peygamberlerinin vasıflarıdır. Bu vasıflar ne idi ? İki temel vasıf vardı. Biri, Bir olan Allah'a davet. İkincisi, putlarla, putperestlerle mücadele. Şimdi aklı başında biri Hz. İbrahim'e peygamber diyorsa -ki Tevrat'ta kendisinden ilk defa nebi diye bahsedilen Hz. İbrahim'dir-. Bir insan Hz. Musa'ya peygamber diyorsa ki Yahudi amentüsüne göre, Maimonides'in (Musa b.Meymun) tespit ettiği amentüye göre Hz. Musa peygamberlerin en büyüğüdür, ondan önce de sonra da peygamberler gelmiştir ve Hz. Musa, Tanrı ile yüz yüze aracısız görüşen tek ve aracısız peygamberdir. Bir kişi Hz. Musa'ya peygamber diyorsa ve Hz. Muhammed'e sıra gelince o peygamber değildir diyorsa aklından noksanı var demektir. Ben onlara diyorum ki Hz. İbrahim ve Hz. Musa'da bulunup da Hz.

cisi anlamında aldılar, bakın Fadıl Bey'in söylediği çok önemliydi. Hz. Yahya'ya: Sen kimsin diye sordular, sen o peygamber misin? O Mesih'in müjdecisi misin, İlya mısın diye sordular (Yuhanna İncili 1/19-27).